

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Vajla mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglas po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Kriza državnih političnih sistemov

Pogled v nezadržano sedanost

Poleg obupne gospodarske krize preživlja sedanji svet še drugo krizo, o kateri je težko reči, ali je posledica ali vzrok gospodarske krize, to je kriza državnih političnih sistemov. Po zmagi francoske meščanske revolucije, ki je dvignila na vrhunc vseh borb prapor demokracije, smo imeli v Evropi in na svetu le parlamentarne in absolutistične vladavine ter monarhije in republike. Razlike v posameznih primerih so bile le majhne. Po vojni pa smo dobili obliko vladnih sistemov in režimov, ki kažejo vse stopnje, od najširje in najbolj liberalne ljudske demokracije do diktature razredov in pokretov, dobili pa smo celo tudi paradoks: monarhistične republike, kakršni sta Madžarska in Mandžurija, in kakršna bo postala morda tudi Nemčija, če ji postavijo na čelo bivšega prestolonaslednika kot dosmrtnega predsednika.

Vse to dokazuje, da so se prejšnji trdni temelji, na katerih so bili zgrajeni državni politični sistemi, porušili in so zato ti sistemi zašli v obupno krizo, iz katere iščejo ideologi in praktiki izhoda na vseh straneh, v ekstremih, kompromisih in paradoksalnih konstrukcijah, ki jih antitez, Ruski boljševizem je ustvaril režim absolutne razredne diktature, ki je bolj daleč od demokracije in liberalizma kakor vsaka srednjeveška avtokracija; nekaj podobnega je pa zasnoval in izvedel tudi italijanski fašizem, dasi se je sicer postavil na absolutno nasprotni točki nacionalističnega mamonizma in brezobzirnega rasnega imperializma. Posnemovalce sta našla oba sistema po vsem svetu, a vsak posnemovalec je dodal še nekaj svojega. Naposled smo doživeli celo nekakšno sintezo boljševiških tez in fašističnih antitez, ki tvori podlago čilenski nacionalno-socialni revoluciji. Največja posebnost te čudne revolucije pa je prav dejstvo, da jo je zasnovalo in izvedlo vojaštvo, ki je bilo vsaj do najnovejšega časa simbolichen predstavnik antisocialnosti. In vendar čilenski vojaški revolucionarji niso osamljeni. Japonski vojaški svet zasleduje skoraj docela iste cilje, tudi on hoče z vojaško diktaturo rešiti socialna vprašanja svoje domovine.

Drugod rastejo podtalno novi pokreti, pojavljajo se nenadoma in še zmajujejo. Dočim je poprej potrebovala vsaka nova politična ideja dolga leta borb, včasih tudi dela generacij, preden si je pri-

borila zmago, se sedaj razrašča sama tako naglo, da ji niti voditelji sami ne morejo več slediti. Izmiška se jim takorekoč sama iz rok. Najbolji dokaz za to so narodni socialisti v Nemčiji in v Avstriji. V te dni razpuščenem nemškem državnem zboru je bila hitlerjevska poslanska skupina nepomembna frakcija, v novem, ki bo izvoljen 31. julija, bo najbrže najmočnejša, vodilna in odločujoča. V Avstriji narodnega socializma nedavno sploh še ni bilo. O njem so samljali le posamezniki, katerim so se resni stari politiki pomilovalno smejali — danes je pokret, ki bo pri prvih prihodnjih volitvah presenetil prav tako Avstrijo kakor ostali svet. Medtem pa, ko hitlerjevstvo v Nemčiji in Avstriji narašča kakor hudournik po nevihti, sta dobili obe državi režim vračanja v stare čase, ki je pripravljen izvesti svoje načrte tudi proti eventualni volji večine državljanov.

Ostale države, kjer se ekstremistični pokreti niso mogli razrasti, kolebajo med demokracijo in diktaturo. Vlade, ki se sestavljajo po neprestanih krizah, razpuščajo parlamente in razpisujejo nove volitve, ali pa zahtevajo od njih dalekosežna, proti njihovim pravicam naperjena pooblastila. Celotni režimi, ki so vznikli iz želji in volje prebivalstva, se morajo z diktatorskimi sredstvi in čisto celo z orožjem boriti proti istim ljudem, ki so jih postavili. Primer za to nam nudi najlepše pač nova republika Španija. Sredi vsega tega ogromnega kaosa, ki ga ustvarja kriza političnih sistemov, stojijo kakor stolpi samo še nekatere države, ki so zgrajene na starih in zares solidnih temeljih demokratske tradicije. To so v prvi vrsti Francija, Anglija in nordijske države. S silno, občudovanja vredno treznostjo se otresajo vseh kvarnih uplivov poplav, ki hrume okoli njihovih meja. Da, zdí se, da postajajo še bolj absolutno demokratične in liberalne kakor so bile kdajkoli prej.

In ta kaos krize političnih sistemov naj po enotnih smernicah rešuje probleme sedanosti: gospodarsko, socialno in duhovno krizo? Nemogoče! Ti problemi bodo rešljivi šele tedaj, kadar bo rešena sedanja svetovna politična kriza, kadar bo človek kot osebnost in državlján zopet postal edina podlaga sistema, graditelj svoje hiše, njen stanovalec in gospodar.

Cilenska vlada ni odstopila

Predsednik Davilla zanika vesti o protirevoluciji in odstopu nove vlade — Podržavljenje obratov odgodeno — Razpust cerkvenih redov

NEWYORK, 8. junija. Nova čilenska vlada je uvedla strogo časopisno cenzuro, tako, da je iz pisave listov težko razbrati resnico o praviem položaju. Stavko bančnih nameščencev je vlada preprečila s tem, da je banke za tri dni zaprla. Poročila o ustali mornarjev in o protirevolucijskih nemirih v Talcahuano so bila vsekakor pretirana. Nova vlada se naglo utrjuje. Predsednik republike Carlos Davilla je izdal proglas, v katerem odločno zavrača vse vesti o protirevoluciji na jugu, kakor tudi poročila svetovnega tiska, da je vlada na pritisk Združenih držav in Velike Britanije odstopila.

SANTIAGO DE CHILE, 8. junija. Zaradi intervencije Združenih držav Se verne Amerike in Velike Britanije je

nova vlada odgodila izvedbo nameravane socializacije veleindustrije in bank. Posebna zagotovila je dal finančni minister Larrique zlasti radi soliterske eksploatacijske družbe »Cosa C«, ki dela skoraj izključno s tujim kapitalom.

SANTIAGO DE CHILE, 8. junija. Množica komunistično usmerjenih delavcev je skušala včeraj udreti v neki tukajšnji ženski samostan, redovnice izgnati in samostan zažgati. Le z največjim naporom se je policiji in revolucionarnim četam posrečilo napadalce razgnati in zavod očuvati. V zvezi s tem se sedaj zatrijuje, da bo vlada, sledeč španskemu zgledu, razpustila jezuitski in frančiškanski red ter redovnike izgnala.

Herriot je dobil zaupnico

Deklaracija vlade v zbornici in senatu — Glasovanje v zbornici — Razdor v Tardieujevi stranki

PARIZ, 8. junija. Herriotova vlada se je včeraj z deklaracijo predstavila novi zbornici in senatu. V zbornici je prečital deklaracijo sam Herriot, v senatu pa pravosodni minister Reynaud. Sejo zbornice je otvoril predsednik Bouisson ter uvodoma omenil sedanjo svetovno krizo in potrebo, da ostane Francija mirna. Nato je prečital poslanico novega državnega predsednika Lebruna, v kateri pravi, da vodi Francija sedaj izredno važno mednarodno akcijo za obnovo splošnega gospodarstva in za svetovni mir. Iskreno sodeluje v Društvu narodov in bo vedno storila vse, da nesebično koristi človeštvu. Pri tem pa bo vedno varovala tudi svojo posest, neodvisnost in stabilnost.

Deklaracija vlade pa naglašja, da bo v notranji politiki nadaljevala delo za finančno obnovo, podporo brezposelnih in reorganizacijo prometa. Izdala bo ukrepe za zaščito gospodarstva, brezplačno šolanje in politično amnestijo. V zunanji politiki bo ostala zvesta svojim zaveznikom. Nadaljevala bo prizadevanja za mir ter politiko sporazuma in gospodarskega sodelo-

vanja. Glede reparacij bo vztrajala pri sklenjenih pogodbah. V skladu s paktom Društva narodov bo zahtevala varnost za vse narode, ker le tako bo mogoča razorožitev.

Deklaracijo je sprejela levica in sredina z velikim odobravanjem, dočim je ostala desnica precej rezervirana. Vendar so nekatere točke glasno odobraval tudi desnčarji, celo najožji Tardieujevi pristaši. Po prečitani izjavi se je razvila obširna debata, kateri je sledilo glasovanje. Za vlado je glasovalo 384, proti pa 115 poslancev, 110 poslancev se je pa glasovanja vzdržalo.

PARIZ, 8. junija. Posebno pozornost je pri glasovanju o vladni deklaraciji vzbudilo dejstvo, da so se poslanci Tardieujeve skupine razcepili. Proti deklaraciji so glasovali le Tardieu in njegovi najožji prijatelji, dočim so se ostali pod vodstvom Flandina in Pietrisa odpravili. Zaradi tega je Tardieu izjavil, da bo stranko razcepil in se s svojimi ožjimi prijatelji pridružil eni izmed skrajnih desnčarskih skupin. S tem pa bo Herriotov položaj le še bolj okrepljen.

Šnovanje južnonemške države

Bavarska za združitev z Avstrijo in obnovo monarhije Volilna agitacija — Zunanja politika Papenove vlade

BERLIN, 8. junija. V političnih krogih posvečajo veliko pozornost nezadovoljstvu, ki se širi po Bavarski. Zaradi tega je vlada tudi odgodila imenovanje državnega komisarja na Pruskem, ker bi se taka odredba smatrala na Bavarskem za začetek akcije proti pravicam in avtonomiji dežel.

MONAKOVO, 8. junija. Kljub veliki opzornosti s strani nove berlinske vlade, se na Bavarskem vedno bolj širi agitacija za odcepitev od Nemčije, priključitev k Avstriji in ustanovitev nove velike južnonemške katoliške države. Tudi v Parizu se baje že pripravlja teren za izvršitev tega velikega načrta. V zvezi s tem je delal tajni svetnik dr. Heim na zborovanju krščanske mladine, da se novi državni minister pravosodja, ki je Bavarec, ne sme predstavljati za zastopnika Bavarske. Napočil je čas, da se zvezne države še bolj osamosvoje in še bolj razširijo svoje avtonomije, posebno pa si morajo zagotoviti pravico, da same odločajo o svoji državni obliki. Bavarska bo kmalu postala zopet monarhi-

ja, da na ta način odstrani neke pojave v republiki, ki so jih povzročila napačno pojmovana načela demokracije in parlamentarizma.

BERLIN, 8. junija. Takoj po objavi razglašja o razpisu novih državnozbornskih volitev 31. julija, se je pričela po vsej Nemčiji živahna agitacija. Vse stranke se nervozno pripravljajo na odločilno borbo. Največje priprave delajo narodni socialisti, ki pričakujejo, da bodo še ta teden zopet obnovljeni njihovi napadalni oddelki. Njihovo glasilo »Der Angriff« napoveduje že velik pohod v Berlin, ki naj pokaže vso moč pokreta.

BERLIN, 8. junija. Nova Papenova vlada je razvila nenavadno zunanje-politično živahnost. Zunanji minister Neurath je odšel v London, kjer je konferiral z vodilnimi angleškimi državniki in bil sprejet tudi pri kralju. Industrilec Reckberg, veliki mojster mladonemškega reda, je pa odvedel posebno delegacijo v Pariz, da pripravi razpoloženje za tesno politično zvezo med Nemčijo in Francijo.

AVSTRIJSKA BORBA ZA POSOJHO.

LONDON, 8. junija. »Daily Telegraph« doznava, da bo dobila Avstrija namesto velikega posojila, za katero je zaprosila, samo 4 milijone funtov šterlingov za okrepitev svoje valute. Večje posojilo bo mogoče šele potem, ko bo rešeno celokupno podunavsko vprašanje.

DUNAJ, 8. junija. Zvezni kancelar dr. Dollfuß bo koncem tega tedna odpotoval v Zenevo, da mešani finančni komisiji Društva narodov še enkrat obrazloži finančno in gospodarsko stanje Avstrije.

STRAŠNA NEVIHTA IN TOČA V BOLGARIJI.

SOFIJA, 8. junija. Nevihta in toča, ki je divjala v severovzhodnih pokrajinah Bolgarije, je napravila ogromno škodo, katero cenijo na najmanj 23 milijonov levov. Posebno hudo so prizadeti nogradi.

EKSPLOZIJA V ITALIJI.

NEAPELJ, 8. junija. V nekem manjšem vojaškem municijem skladišču je nastala eksplozija. Pet vojakov je bilo ubitih, šest pa nevarno ranjenih.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opoludne): Pretežno oblačno, tuhtam padavine, hladno, živahni zapadni vetrovi.

Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove« grenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefova« voda v svoji lastnosti kot mlo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korpušentnih osebah satikarjih in hemeroidalno bolnih. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Kdor zvesto služi svoji deželi, ne potrebuje prednikov

VOLTAIRE

Iz seje mestnega sveta

Mestni svet je na snočnji svoji seji podelil gradbena dovoljenja: posestnici Ivanki Weissovi, za adaptacijo hiše v Slovenski ulici št. 26; trgovcu Antonu Pašu za preureditev fasade in vzdave oken na hiši v Slovenski ulici št. 4; stolnemu župnišču za adaptacijo in nadzidavo nadstropja pri župnišču na Slomškovevemu trgu, posestniku Tomažu Kavurju za postavitev odprte lesene lope pri hiši v Loški ulici in gostilničarki Franji Dualovi za gradnjo novih stranišč pri gostilni v Tvorniški ulici. Uporabno dovoljenje pa sta dobila Pokojninski zavod za preurejene kavarniške prostore na Kralja Petra trgu in posestnik Drago Lovc za zgrajeno enonadstropno stanovanjsko hišo v Ferškovi ulici.

Nadalje je mestni svet razpravljal o prošnji avtoizvoščkov, ki so zaprosili za prestavitev stajališča s Trga svobode na Grajski trg. Iz splošno prometnih vidikov je mestni svet njihovo prošnjo odklonil in določil avtoizvoščkom radi pritožb stanovalcev hiš ob Trgu svobode za nočni čas drugo stajališče, in sicer: od 20. ure naprej ob frančiškanski cerkvi, tako, da parkata dva avtoizvoščka v Kopališki ulici, dva pa na Aleksandrovi cesti. Od 6. ure jutraj bo stajališče na dosedanjem mestu in sicer tako, da parkajo avtoizvoščki od drugega drevesa na vzhodni strani Trga svobode, tako, da ostanejo uvozi v hiše prosti.

Streliški družini je mestni svet naklonil podporo za streliško tekmo, katero priredi družina 4. julija.

Slednjič je mestni svet sklenil, da se uredi otroško igrišče v Ljudskem vrtu.

Iz šolske službe.

V višjo položajno skupino so napredovali: profesor Joško Pirnat na tukajšnji realni gimnaziji; Hinko Vodnik, profesor na realni gimnaziji v Ptuj, strokovni učitelj Mirko Govekar v Mariboru, Anton Mihelc, učitelj v Radencih; Franjo Ferluga, učitelj pri Mariji Snežni; Olga Šijančeva, učiteljica v Ormožu, in Avguš Šolar, učitelj pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

Matura na srednjih šolah.

Te dni prično na mariborskih srednjih šolah višji tečajni izpiti. Ministrski odposlanci, ki so bili imenovani za predsednike izpraševalnih komisij, so že prišli in so porabili prve dni za inspekcijo posameznih šolskih razredov. Do 22. t. m. bodo izpiti končani. Lepo številu abiturientov se bo poslovalo od našega mesta in stopilo na novo življenjsko pot.

Poroke.

Te dni so se v Mariboru poročili: g. Egon Schwab, sin veletrgovca v Gregorčičevi ulici, z gđ. Vero Džamonjevo, hčerko splošno znanega vrtnarja; g. France Fatur z gđ. Frido Senčičevo; g. Konrad Breznik z gđ. Terezijo Malejevo; g. Ivan Skvarča z gđ. Lojzko Šajteglovo; g. Fran Kramberger z gđ. Marijo Petterlevo; g. Ivan Savec z gđ. Marijo Klavževo in g. Lojze Pregl z gđ. Terezijo Potričevo. Bilo srečno!

Vpisovanje na trgovski akademiji.

V prvi razred tukajšnje državne trgovske akademije se bodo sprejemali učenci, ki so dovršili štiri razrede gimnazije ali realne gimnazije z nižjim tečajnim izpitom in oni učenci, ki so dovršili štiri razrede meščanske šole z zaključnim izpitom in niso starejši ko 17 let. Sprejemnih izpitov ne bo več. Vpisovanje bo 1., 2. in 3. septembra. Redni pouk pa se prične 5. septembra.

Opozorilo visokošolcem!

Dijaki, ki nameravajo študirati ali nadaljevati študije v inozemstvu, si morajo v svrhu nabave potnega lista preskrbeti odobrenje od prosvetnega ministrstva. Brez tega odobrenja jim oblasti ne bodo izdale potnih listov, niti upoštevale zahtevanja taks pri taksiranju potnih listov. Predpisane formulare za študij v inozemstvu dobijo dijaki pri predstojništvu mestne policije v uradu za potne liste.

Velik narodni praznik na Teznu

OKROŽNI ZLET

MARIBORSKEGA SOKOLSKEGA OKROŽJA

Približuje se dan, ko naj se vsa naša telesna in uravnotežena moč prvič izpriča tu na Teznu. Prihaja naš velik praznik, na katerega se pripravljamo s slovesno resnostjo in ga pričakujemo z radostnim ponosom.

Na Teznu bo v nedeljo 12. t. m. ob priliki okrožnega zleta prvič zavihral sokolski prapor, ključ nas k vstajenju. Temu zletu bodo predhodniki in znanilci, — kakor kipeči vrelci mladosti in življenja, — naši naraščalniki, katerim je predvsem namenjen ta zlet: da se naši deči dajo prilika pokazati vsej javnosti cvet in sad sokolske vzgoje!

Načelo sokolske misli poziva vsakega posameznika k trajni in požrtvovalni delavnosti, ker je uspeh celote le od tega odvisen, če je vsak posameznik dovolj pripravljen na svojo nalogo. Iznad piltvin vsakdanjosti stremimo vsi k lepoti in sili, ki se naj, oblikovana v npravnstveni in telesni vzgoji, v vsej resničnosti pokaže ob tem zletu domovini na čast, nam pa v spodbudo k nadaljnjemu razmahu!

Da pa bodo odnesli številni sokolski bratje in sestre iz sosednih krajev iz našega Tezna najlepše utise, se obračamo na vse prebivalstvo občine Tezno s prošnjo, da okraši na ta dan svoje domove z narodnimi zastavami in zelenjem v pozdrav gostom ter obenem v čast našemu narodnemu Teznu.

Na svidenje! Zdravo!

Pohorski dom (sporoča):

Kdo bi si kaj takega mislil? Po enem letu? Saj mi ni sram povedati. Ženin sem! No ja, kdo pa ni na Pohorju zaljubljen? A moja nevesta? Kaj bi okol ongavil, če mi je ljubica tako blizu, moja preljubezniva sosedka, ki sladko ji ime je Mariborska koča. Sicer je od mene starejša in se mi včasih kuja, pa sem jaz zato bolj moderen in jo malo požgečkam, da skupaj poskočiva po zeleni trati. Vzameva se. Kaj bi si hodila v lonce gledat, ko imava toliko skupnih interesov! Poglejte: tu je pohorska cesta, vzpenjača, elektrika, telefon, izmenjavanje gostov, tujski promet itd. Vse to naju združuje. Zato se bova imela rada, čeprav najimi starši še pisano gledajo na najino zvezo. Pa kaj starši? Oni navadno popustijo, pa amen. V nedeljo 12. t. m. sicer še ni najina zaroka in je samo moja krstna slava, pa vendar: kdor mene obišče, si lahko pogleda tudi mojo lepo nevesto — in narobe. Kaj ni tako?

Nesreče.

Včeraj popoldne je padel ključavničarski vajenec Josip Žunko tako nesrečno s kolesa na Tržaški cesti, da si je zlomil levo ključnico. V Sp. Porčiču pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah je brcnil konj v levo sence komaj 7letnega posestniškega sinčka Joška Gomboca in ga hudo poškodoval. Na mokri deski pa je včeraj popoldne spodrsnilo zidarju Matiji Heblu, da je padel in si zlomil levo nogo pod kolonom. Vse tri ponesrečenice so pripeljali v tukajšnje bolnišnico.

Kadar se v srce zagriže sovraštvo

Grozen dogodek v Ruperčah pri Sv. Petru — S prestreljenimi prsi je obležal krojač Berlič na mestu mrtev
Ubijalec se je sam javil varnostni oblasti

Mirna vasica Ruperče v občini Grudova pri Sv. Petru pri Mariboru je še danes vsa pod utisom strašnega dogodka, ki se je odigral te dni, kakor smo o tem že nakratko poročali. Nihče izmed vaščanov ni slutil, da bo imelo sovraštvo med mladim Stergerjevim Stankom in 32letnim krojačem Francem Berličem tako žalosten konec. Izvedeli smo o tem dogodku še te-le podrobnosti:

Usodnega dne so pri Stergerjevih kopal v vinogradu. Pri delu je pomagal tudi domači sin Stanko, ki je zadnji čas živel s svojo ženo pri očetu. Bil je Stanko kot ekonom že v raznih službah, toda nikjer ni imel pravega obstanka. Po končanem delu v vinogradu so delavci pri Stergerjevih po večerji še malo posedeli. Med tem je prišel s svojo ženo tudi starejši Stergerjev sin Ludvik, ki ima posestvo v Celestrini, ter se usedel v vežo. Oče ga je v šali okregal, zakaj ni prišel že jutraj pomagat pri delu v vinogradu in se je v to prerkanje vmešal tudi posestniški sin France Kramberger. Ko pa je ta navidezni prepričal Stanko, ki je bil ves čas v sobi in prisluškoval, je navalil na Krambergerja, s katerim sta se jela ruvati, dokler ga ni Stanko, ki je bil silno razburjen, nagnal od hiše. Stanko se je čez nekaj časa vrnil v hišo, in ker so trenutek pred

Tja so snoči z rešilnim avtom prepeljali tudi 29letno služkinjo Ivanko Žistovo, zaposleno pri nekem tukajšnjem kinopodjetniku. Dekle se je pred časom nesrečno zaljubilo v nekega mladeniča, kateremu pa je njegova mati prepovedala shajati se z njo. To je dekle tako bolelo, da je v trenutni duševni zmedenosti izpila neki strup. Njen usoden korak so še pravočasno opazili domačini in ji nudili prvo pomoč.

Mojster Ertl se je skujal.

Mojster Ertl se ni podal na zeleno Pohorje, da bi tam počakal na grenko smrt, kakor je to sam pismeno naznanil policiji, ampak je ostal pri tem slabem vremenu doma, kjer premišljuje svojo usodo. Ko se je včeraj po prejemu njegovega pisma oglasil pri njem uradnik tukajšnje policije, mu je izjavil, da si je bil zapomnil nekaj verzov iz Ertlove predsmrtnice, je mojstra potolažil rekoč: »Mojster Ertl, le pogledite sonce, zahajajoče za goro, za tem pa luna, zvezde svetle, in ne bo vam več tako hudo.« Ob slovesu sta si segla v roke in je naš mojster poet pristavil: »Prav imate in na svidenje!«

ARETACIJA DEFRAVDANTA.

V Beogradu se je policiji posrečilo izslediti in prijeti blagajnika okrajnega glavarstva v Štipu, Radomirja Radoševića, ki je nedavno poneveril pol milijona dinarjev državnega denarja in nato izginil. Pri Radoševiću so našli samo še 2000 Din.

V nedeljo vsi na mejo!

V nedeljo bo blagoslovljena v Lokavcu pri Gor. Cmurku obmejna ljudska šola, ki jo je tamkajšnje prebivalstvo po trudapolnem zbiranju prispevkov postavilo samo. Ob tej priliki se spominjamo zanimivih zgodovinskih dogodkov, ki jih je ta, na videz tako brezpomembna šola, že doživela.

Ko je ob prevratu nemško učitelstvo moralo zapustiti Lokavec, so podivjani elementi, med njimi nemški učitelji, popolnoma razdeljali šolo. Uničili so vse, kar se je dalo sploh razdreti. Zažgali knjižnico, ves inventar, razbili so okna, vrata, klopi in učilna sredstva. Ko so prišli slovenski učitelji, sprva niti niso mogli poučevati, posebno še, ker so bili stalno v življenjski nevarnosti. Nahujskani ljudje so skušali onemogočiti njih delo s tem, da so nanje streljali. Mnogo truda je stalo in ogromnih žrtev, da se je vzpostavil zopet red in da se je omogočilo poučevanje šolske dece. Ker ni bilo od nikoder nikake podpore, je ljudstvo samo zbralo potreben denar, da si nanovo sežida svojo šolo. Nabrali je bilo treba okoli 280.000 Din, kar je za tamkajšnje prebivalstvo ogromna vsota.

Zato bo nedeljska svečanost res pravo ljudsko slavlje, praznik, na katerem bo narod slavil sadove svojega dela. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da živi ob meji na naši strani tudi mnogo pravih Nemcev, ki so rade volje prispevali za novo šolo in ki so dobri in zavedni državljani.

Naši sosedje še vedno upajo na pridobitev obmejnih krajev k Avstriji in delajo propagando za »das bedrohte Grenzland« z mnogoštevilnimi prireditvami. Pokazati jim moramo, da se v polni meri zavedamo svojih dolžnosti in da meja ne bo nikdar premaknjena preko Mure, kot bi to oni želeli! Novo dograjena šola leži na prijaznem gričku, od koder je krasen razgled daleč tja v Slovenske gorice, Apaško kotlino in Mursko polje. Blagoslov bo opravil g. dekan iz St. Lenarta ob 15. uri, nakar bo narodna veselica, na kateri bo sodeloval moški zbor Glasbene Matice iz Maribora.

Odhod avtobusov iz Maribora je ob 13. uri s Trga svobode. Cena vožnji je Din 35. Prijave sprejema Narodna Obrana, Grajska ulica 5/II, dnevno med uradnimi urami.

Kam greš v nedeljo 12. junija?

Sigurno v Gambinovo dvorano, kjer priredi strokovna šola frizerjev tekmovalje za friziranje dam, združeno z zabavo. Začetek ob 18. uri.

Mariborski veslaški klub

priredi v nedeljo 12. t. m. v primeru lepega vremena prvi društveni izlet s čolni vzdolž naše mogočne Drave do Ptuja in dalje do Ormoža pod vodstvom izkušnega starega veslača g. Močivnika. Odhod točno ob 7. uri jutraj iz Pristana. Iz Ormoža povratek z vlakom. Vabimo vse dobro izveščane veslače, lastnike sandolin, kamov in kajakov, da se tega prvega propagandnega izleta udeležijo. Ob tej priliki je tudi dana prilika vsem prijateljem veslanja, da se upišejo v naš novi mladi veslaški klub. — Tajnik.

Ptujski veslači, pozor!

V nedeljo 12. t. m. obišče Ptuj novo ustanovljeni Mariborski veslaški klub s svojimi čolni. Veslači, prihitite okoli 9. ure jutraj na dravsko obrežje, da pozdravimo dobrodošle goste — pionirje veslaškega sporta.

Nesramnost.

»Oprostite, gospa, ali imate morda pri sebi kako glizto?«

Izjalovljeni telovadni nastop srednješolske mladine

Ker je v naši javnosti mnogostransko živahno zanimanje za telovadni nastop tukajšnje srednješolske mladine, ki ga je preteklo nedeljo preprečilo neugodno vreme, smo se informirali o tem pri vodstvu prireditve, ki nam je drage volje postreglo s pojasnili.

Ministrstvo prosvete je odredilo koncem meseca marca, naj bo telovadni nastop dne 5. junija, in je razposlalo vsem srednjim šolam in moškim in ženskim učiteljskim navodila za proste vaje in sicer po tri prvimi razredom, po tri drugim in tretjim razredom in po eno (v treh delih) pa petim in šestim razredom in učiteljskim, različne za moške in ženske.

Te vaje so bile dolge, morda tudi ne baš srečno sestavljene, zlasti one za prva dva razreda, z ozirom na starost izvajalcev pa vsekakor pretežke. Ker je bilo zadevnih razredov 59, je moralo 5 učnih moči skupno naučiti 193 (beri: ensto devetdeset tri) vaj v dobi od 30. marca do 5. junija, in to v dveh oziroma v eni tedenski uri v vsakem razredu. Ker je v tej dobi odpadlo prav lepo število učnih ur radi mnogih praznikov, verskih opravil (izpoved in obhajilo) predpisanih majniških izletov itd., se je moralo izvršiti to ogromno delo v vsakem razredu v približno trinajstih urah, ki pa štejejo radi odmorov med posameznimi urami samo po 45 minut. Po tri vaje so se morali torej naučiti v nekaj več kakor devetih urah, kar se je moglo doseči le s skrajnim telesnim in duševnim napotom in z železnimi živci.

Delo se je neokrnjeno izvršilo popolnoma v smislu zadevnih ministrskih predpisov, o čemer je pričala generalna vaja, ki je bila v soboto popoldne. Nekateri točke so bile izvajane po sodbi strokovnjakov naravnost brez hibno, in bi se bil nastop v nedeljo brezdvomno popolnoma posrečil, da je bilo vreme kolikaj ugodno. Tako se je pa moral vršiti milohod celokupne srednješolske mladine, približno 3000 oseb, večina ob razpetih dežnikih, govor g. ministra prosvete pa je bilo slišati le silno slabo, ker je radio-naprava slabo prenašala; saj je morala biti radi dežja montirana v nizki slačilnici letnega telovadšča Sokola-Matice, namesto na prostem in na visokem. Iz istega razloga je bila godba, prenašana iz Beograda po radiu, prešibka, a ni nikakor kazalo radi dežja uporabiti tudi šibko nadomestilo, reven klavirček. Približno 1200 za nastop pripravljenih telovadcev in telovadk je moralo ozvoljenih po precej dolgem čakanju, da bi »vremena Kranjecem se zjasnila«, kar naravnost domov.

Tako je bilo vse to ogromno delo radi neaklonjenosti neba obuspešno. Sicer se je pa sprožila misel, naj bi se nameravani telovadni nastop priredil ob pričetku prihodnjega šolskega leta.

Imenialite se CMA

Profesorska.

»Zakaj pa late vedno vato v ušesih, gospod profesor?«

»Vam bom zaupal: veste, imam namreč vedno bobnati s prsti po mizi, tega pa ne morem poslušati.«

„Večernik“

stane mesečno prejemati v upravi ali po pošti Din 10.—, dostavljen na dom Din 12.—

Smrtna vožnja dirkača Leeson

Pri tekmi na 1000 milj na brooklandskem dirkališču v Angliji je dirkač Leeson naenkrat izgubil oblast nad svojim vozom in se s hitrostjo nad 100 kilometrov zaletel ob nasip. Vozača so mrtvega potegnili izpod popolnoma razbitega voza.

Neuspeh akcije za moralno razorožitev

Izdani bodo samo nasveti

Svoječasno smo obširneje poročali o zanimivem predlogu poljske delegacije na razorožitveni konferenci v Ženevi za moralno razorožitev sveta. Soglasno je bil tedaj osnovan poseben odbor, ki naj pripravi dokončni predlog konvencije, veljavne za vse države, ki so članice Društva narodov. V prvi vrsti naj bi se že vsa šolska vzgoja uredila tako, da bi se v mlade duše vcepil odpor proti vojni. Ta moralna razorožitev pa naj bi se razširila tudi na področje literarne, umetniške in filmske cenzure.

Odbor je zbral ogromno število predlogov in nasvetov, proučeval zbrani material dolge mesece, do pravega sklepa pa kljub vsemu ni prišel. Zastopniki nekaterih držav, posebno Nemčije, Madžarske in Italije, so že načeloma odklonili, da bi se kdorkoli, pa naj bo to že Dru-

štvo narodov ali razorožitvena konferenca sama, mešal v vprašanje vzgoje mladine njihovih držav. Ta vzgoja mora biti po mnenju delegatov taka, kakor je zahtevajo interesi države, ki je edina suverena določevalka pedagoških metod in snovi. Pa tudi tiste delegacije, ki so bile za enotno ureditev akcije moralnega razoroževanja, se glede oblike in vsebine niso mogle zediniti.

Tako je ta zelo zasnovana misel sedaj popolnoma propadla. Odbor za moralno razorožitev je sklenil izdati samo lepo okrožnico vladam evropskih in ostalih držav, v kateri jim bo delo za moralno razorožitev priporočil, toda neobvezno in brez konkretnih določb. V sedanjem času torej niti moralna razorožitev ni mogoča, kaj šele materialna! Lepi izgledi v bodočnost!

Sokolstvo

Seja župnega T. O.

je danes ob 20. uri v Narodnem domu. Zdravo!

Taborenje mariborske Sokolske župe bo od 12. julija t. l. do 3. avgusta t. l. ob Bohinjskem jezeru. Bratske edinice se opozarjajo, da pošljejo svoje prijave nepreklicno do 15. t. m. župni upravi, na poznejše prijave se ne bo oziralo. — Župna uprava.

Nastop sokolskega društva v Studencih. Letni nastop Sokolskega društva v Studencih bo drugo nedeljo 19. t. m. Vsi oddelki se za ta nastop pridno pripravljajo. Nastop bo nekaj povsem novega. Obsegal bo 10 točk in ne bo vseboval nobenih običajnih prostih vaj, kakor jih vidimo skoraj na vseh sokolskih nastopih. Program je zelo pester.

Sokolsko društvo v Ljutomeru ima v nedeljo 12. t. m. svojo celodnevno prireditev s skušnjami ob 9. uri, povorko ob pol 11. uri in nastopom ob 16. uri. Pri prireditvi sodeluje prvič polnoštevilna okrožna sokolska godba iz Male Nedelje v krogih, kakor tudi sokolske čete Mala Nedelja, Sv. Jurij, Sv. Duh in Cven. Prireditve je dobro pripravljena, zato vabimo na čimvečjo udeležbo. Zdravo!

Sokol Krizenci pri Ljutomeru je priredil preteklo nedeljo svoj javni telovadni nastop. Že dolgo smo pogrešali telovadnih prireditev tega bratskega društva, a kakor je zdaj pokazalo, se je med tem krepko razmahnilo. Z nad vse ljubkimi vajami so nastopili najmlajši, pod odličnim vodstvom s. Sinkove in br. Borka. Sledili so nastopi članov in članic vseh bratskih društev našega okrožja, ki so se odzvali s strumno disciplino. Z velikim uspehom je nastopil tudi moški naraščaj iz Ljutomer. Splošno priznanje je žela izvrstna okrožna godba malonedeljska. — V nedeljo 12. junija priredi svoj javni telovadni nastop Sokol Ljutomer. Ob tej priliki nastopijo prvič čete matičnega društva Ljutomer: Sv. Duh, Mala Nedelja, Sv. Jurij in Cven. Fr. K-r.

Kulturni pregled

Georges Duhamel: Prizori iz bodočega življenja. Pravkar je izšla v založbi Tiskovne zadruge v prevodu Otona Župančiča senzacionalna knjiga znanega francoskega pisatelja Georges Duhamela »Prizori iz bodočega življenja«. To delo je vzbudilo po vsem kulturnem svetu ogromno zanimanje in je doslej, — dasi je izšlo komaj pred dvema letoma — prevedeno na vse evropske jezike, v Franciji sami pa je doseglo rekordno število naklad, že stoštirinosemdeseto! Pisatelj je nedvomno ena najvišjih osebnosti sodobne francoske literature, ki si je utrdil sloves že z vojnimi romani in spomini, posebej pa še kot svetovni popotnik s svojimi proslulimi potopisi, kot n. pr. »Potovanje po Rusiji«, »Prisrčna geografija Evrope« itd. Odlika njegovega dela tiči zlasti v posebno izrazitem daru opazovanja okolice, ki jo gleda kot zdravnik — to je tudi njegov poklic — z izredno ostrim očesom. Rusofanizem in sočutje do človeka sta posebni karakteristiki njegovega dela, ki mu dajeta neko določeno miselno usmerjenost, namreč odločno zavračanje mehanske civilizacije in poveličevanja človekove srčne kulture. To stališče je povzročilo, da je pisatelj z ostro besedo odklonil brezdušni amerikanizem, ki ga je imel priliko pobliže spoznati na svojem potovanju v Ameriki. »Prizori iz bodočega življenja« so torej pamflet na ameriško civilizacijo, ki jo slika Duhamel kot pošasten fantom, ki preti uničiti evropsko kulturo. Prevod Otona Župančiča je mojstrski in se odlikuje po blesku in lahкотnosti besede. Za spoznanje pisatelja je prispeval naš ugledni esejist dr. Stanko Lehen odličan uvod, ki bo dostojno predstavil slovenski javnosti Duhamelovo življenje in delo. — Oprema, izvršena po osnutku ing. arh. Janka Omahna, zasluži posebnega priznanja, saj so »Prizori« morda najlepša knjiga, ki je prišla kdaj na naš knjižni trg. Tisk je izredno razkošen in pregleden.

Na Uršljo!

Naš majniški izlet.

Dolgo smo govorili in delali načrte za izlet na Uršljo. Čakali smo, da so trije ledeni možje opravili svoje delo. Končno je le prišel ta željno pričakovani dan. In smo tistega lepega popoldne krenili iz Maribora s vlakom proti Korški, do naše izstopne postaje Guštani.

Prvič gremo na Uršljo. Kdo pozna pot? Različni ciceroni se oglašajo. Razlagajo nam pot do nekega mlina. Pa ko dospemo do mlina, smo pozabili na dolžena navodila. Tako je pač, če gre človek prvič na Uršljo v onem silnem navdušenju, ko se je za kratek čas sprostil mesta, pozabil na vse in sedaj vidi pred sabo samo naravo in njena čuda. Že davno smo bili mimo mlina, ko smo se spomnili nanj. Naši turistovski zemljevidi pa so tako daleč od kakšnih specijalk. Krenili smo navkreber.

Bila nas je večja družba. Nekateri so se kmalu porazgubili med drevesi in drveli naprej, da se preizkusijo v svoji moči. Živimo v dobi rekordov, za vsako minuto gre, za vsako sekundo. Drugi so se dvigali tudi z dušo. Menda so sploh pozabili, da žive; vsaj videlo se je tako z njihovega obraza. Drugi zopet so igrali kavalirje in se zabavali kot na Gosposki. Nekateri so občudovali naravo naglas in poudarjali njene dobrine, drugi pa so samo potrpežljivo nosili nahrbtnike in stopali brez besed. Mogoče se je tudi v njih kaj godilo, tiho, pa globoko.

Pot nas je večkrat zavedla. Zanimive so te markacije! Če je šla pot naravnost, so bile na vsakem petem drevesu. (Na enem drevesu smo zapazili tri znake.) Na križiščih, kjer bi bilo najbolj potrebno, navadno ni bilo nič, kvečjemu kake lupine od limon ali prazne škatlice od sardini. Turisti so torej hodili tod mimo! Hudo je potniku, ki bi se ves rad predal uživanju narave, pa mora vsak hip prijeti v roke kompas ali pa študirati sledove.

Solnce se je že nagibalo proti zatonu, ko smo prišli na sedlo, odkoder nas je čakal le še glavni vzpon. Krasen razgled se nam je odprl pred očmi.

Pod samim vrhom pa so nas že v potemi pozdravili prvi spomladanski glasniki. Tedaj so izginila drevesa in na golem planjavi so samevala samo še grmičja. Oskrbnica nas je prijazno pozdravila, vesela večje družbe.

Noč je bila čudovita. Nekateri so se brez mere navduševali za luno. Ona jih je pa v pozno noč trkala tako močno, da ni mnogo manikalo, pa bi se bila še koča pomaknila in ji sledila. Oskrbnica nam je naslednjega dne razložila, da je na Uršlji vedno tako, pa najsibo luna na nebu ali ne.

Stiva Antkova.

Sotna

najpreglednejša kartoteka
Soklič, Maribor Tel. 2510

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“!

Otok polopic in prastarih živali

Skrivnost živalstva na Madagaskarju.

Veliki francoski otok Madagaskar spada danes zemljepisno k Afriki in vsakdo bi zato pričakoval, da žive na njem afriškimi slične živali: sloni, žirafe, antilope, cebre, opice, krokodili, Levi, leopardi itd. V resnici na vsem tem velikem otoku, na katerega bi lahko postavili Jugoslavijo, Bolgarijo, Albanijo in Grčijo, pa bi še ostalo nekaj prostora, ni niti ene same živali, ki bi bila sorodna afriškim. Na vsem Madagaskarju ni nobenega koptarja ali parkljarja, mimo tistih, ki so jih ljudje tja pripeljali kot domače živali; samo neki povodni prašič se še skriva po nekod, njegovi predniki pa so najbrže prišli namj šele v novi dobi iz Vzhodne Afrike.

Prav tako ni na Madagaskarju opic, psov in mačk, ki so v Afriki tako razširjene in krvoločne živali. Pač pa ima ta otok živali, ki jih skoraj nikjer drugje ne najdemo. V prvi vrsti je glavna domovina polopic, ki imajo s pravimi opicami le prav malo skupnega in so se razvile iz

svojih prednic, ki so bile dosti večje kakor dosedanje. Vseh jih je preko 50 različnih vrst. V naplavinah starih, izsušenih jezer in v jamah so znanstveniki našli okostja megalodapisa, stvor neke vrste polopic, ki so živele v predpotopni dobi, bile tako velike kakor človek in so tudi hodile le po dveh nogah.

Razen polopic žive na Madagaskarju še druge živali posebne vrste, kakor so ščetinasti ježi, male smešne živalce z velikimi glavami, od katerih žive nekatere ob vodi in znajo izvrstno plavati. Močno razširjene so cibetovke, neke vrste polmačke. Največja madagaskarska »zver« pa je polmačka fosa, ki je komaj nekaj večja kot so naše divje mačke. Žival ima bolj levinjati podobno glavo, izredno dolg rep s šopom dolgih dlak na koncu, in hodi zelo na široko. Dalje živi tam še nekaj miši in netopirjev, ki pa so se tja priselili najbrže šele v novejši dobi razvoja naše zemlje.

Poleg omenjene velike polopice, ki je na Madagaskarju živela v sivih davninah, so pa bili tedaj tam tudi povodni konji, a napram onim, ki so se v Afriki ohranili do danes, so bili pravi pravcati pritlikavci. Skoraj do zgodovinskih

dni, ali pa morda še dalje, so pa tekali po otoku ogromni, do 5 m visoki noji. Njihova jajca so se zelo dobro ohranila in jih domačini še vedno uporabljajo za posode. Ta jajca so največja, kar jih poznamo, saj drže posamezna do 8 litrov vsebine. Vse to dokazuje, da so se nam na Madagaskarju, ki se je v pradavnih dobah ločil od ostalih celin, ohranile prastare živali, ki so drugod večinoma že izumrle. Starejšo fauno ima samo še Avstralija.

O nastanku tega osamljenega svojvrstnega sveta obstojata dve teoriji. Prva trdi, da je bil Madagaskar nekoč del celine Goudvane, ki je razpadla in so iz nje nastale Južna Amerika, Afrika, Madagaskar in Avstralija. Drugo je postavil prof. Wegener, ki se je predlaskim ponesrečil na Grenlandiji. To je teorija premikanja kontinentov. Wegener je zatrjeval, da je bil Madagaskar nekoč del Indije, se je pa potem ločil od nje in se pomikal proti jugu, dokler ni došel do tja, kjer je danes. Le tako je bilo mogoče, da so se na njem ohranile stare vrste živali. In zanimivo je, da žive zadnji ostanki polopic razen na Madagaskarju samo še v Indiji.

VOHUNI

18

Iz tajnih arhivov.

Vsi nemški možje, ki so služili vojaške, so bili obvezani dati še natančne podatke o svojem poklicu in sposobnostih, če bi jih v primer vojne uporabili v posebne svrhe. Toda prve mesece po izbruhu vojne je bil v Nemčiji precejšen nered, tako, da so se malo brigali za sposobnosti posameznikov. Da navedemo samo en primer: Pri nemških uspehih na vzhodnem bojišču je bilo vjetih na tisoče vojakov in vsak, ki je bil v vojni, vé, kako dragocene podatke se more dobiti z izpraševanjem ujetnikov. Na vzhodnem bojišču so kaj kmalu uvideli, da imajo vse premalo oficirjev, ki bi znali rusko in tako lahko zasliševali ujetnike. Obrnili so se na glavni stan v Berlin. V vojnem ministrstvu so pregledali osebne podatke aktivnih in rezervnih častnikov. Izkazalo se je, da je mnogo častnikov, ki obvladajo rusčino, na zapadnem bojišču, kjer je bilo njihovo znanje brez koristi za domovino. Ker je trajalo precej časa, preden so našli te ljudi v strelskih jarkih, ki so se vleкли od švicarske meje tja do morja, je preteklo nekaj mesecev, preden so imeli na vzhodnem bojišču zadostno število tolmačev.

Potem ko je tretja skupina vohunov popolnoma odpovedala, se je vodstvo tajne poročevalske službe oziralo za bolj porabnimi ljudmi. Izkušnje člana te četrtne skupine nam dajo sliko, kako so na ta način delali.

Neki Otto Jens, doma iz Hamburga, je bil v začetku vojne vpoklican in se je udeležil prvega pohoda skozi Belgijo. Nalezel je tam malarijo in prišel v bolnico. Kasneje je bil v strelskih jarkih v bližini Arrasa in je imel izgleda, da ostane tam tako dolgo, dokler mu nebi kakšna krogla ali pa granatni kosce prinesla junaške smrti.

Tako vsaj je mislil prostak Jens. Nekega dne pa, ko je bil za fronto, je prišlo povelje, da se mora nemudoma javiti pri divizijskem štabu. Rekli so mu, da mora oddati puško, čelado in tornister; mislil je že, da je nevede kaj hudega zagrešil. Naročili pa so mu, naj obdrži samokres; to ga je še bolj zmešalo. Torej ga ne bodo zaprli, kaj pa potem pome-nijo ta skrivnostna povelja?

Podčastnik, ki ga je spremljal, mu ni vedel drugega povedati kot to, da se mora nemudoma javiti pri divizijskem poveljstvu. Tam pa ni dobil nobenega po-lasnila, ampak samo naročilo, naj se vrne v Nemčijo k svojemu rezervnemu bataljonu. Marsikateri čitatelj, ki si je ustva-

ril dobro mnenje o nemški temeljitosti, se bo čudil birokratski ozkosrčnosti, s katero so postopali naslednje tedne s tem človekom. Najprej se je vozil osem dni z železnico, ko pa je prišel k svojemu rezervnemu bataljonu, ni nihče vedel, zakaj so ga poslali in kaj naj napravijo z njim. Cel mesec je tam preživel v brezdelju in ni slutil, zakaj so ga odpoklicali z bojišča.

Nekega dne pa je nenadoma prišla vest, da je napredoval za podčastnika in da je odpuščen od vojakov. Ves zbehan se je odpeljal domov. Bil je šele kratak čas poročen in je vedel, da bosta brez podpore, ki jo je dobivala njegova žena, ko je bil na fronti, težko živela. Zelo ga je skrbelo, kako se bosta preživljala. Če bi poiskal civilno službo, je bilo dokaj verjetno, da ga bodo zopet poklicali k vojakom, čim bi se privadil novi službi. To je bilo tudi res; vojaške oblasti ga niso hotele izgubiti izpred oči; dobil je povelje, da se mora v roku štirindvajsetih ur po prihodu v Hamburg javiti pri pristojnem vojaškem poveljstvu.

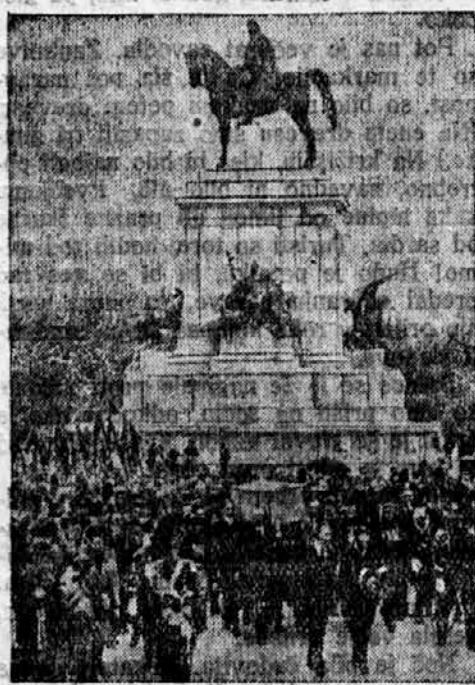
Ko se je tam javil, je stvar postala še bolj tajinstvena; povedali so mu, da je kljub temu, da je uradno odpuščen od vojakov, še vseeno pod vojaškim poveljstvom. Razen tega pa naj se prihodnji

dan javi na vojnem ministrstvu v Berlinu.

Birokratizem je slavil nadaljne triumfe. Neki vesten bavarski major ga je vprašal, kaj je delal v zadnjih tednih, ko je njegova prisotnost v Berlinu tako nujna. V ostalem pa naj gre sedaj v kasarno in naj se jutri zopet javi. Potem se bosta kaj več pomenila.

Toda tudi po drugem obisku na vojnem ministrstvu ni zvedel niti trohice več, kaj mu pravzaprav hočejo. Rekli so mu, naj se vrne v Hamburg in naj se drugi dan javi pri naslovu, ki so mu ga dali.

Končno je vendarle prišel na cilj; spoznal je, da je v podružnici tajnega poročevalskega urada. Neki častnik mu je rekel, da ima očitno vse sposobnosti za dobrega vohuna in Jens je bil zelo začuden, kako dobro je poučen ta urad o vseh podrobnostih njegovega dosedanjega življenja. Vedeli so na primer, da je njegova mati bila Danka in da on govori dansko brez tujega naglasa. Razen tega so vedeli, da obvlada angleški, španski in francoski jezik. Pri aktih so bila vsa njegova šolska izpričevala in točen seznam služb, v katerih je bil od svoje vajenske dobe. Mislili so, da so v njem našli pravega moža in so ga zato vzeli iz strelskih jarkov pri Arrasu.

Počastitev
žene narodnega junaka

O Aniti, junaški ženi Garibaldijevi, je te dni »Večernik« prinesel kratek življenjepis. Ob 50letnici smrti njenega moža, italijanskega narodnega junaka Giuseppea Garibaldija, so prepeljali njene zemске ostanke iz Napolja v Rim, kjer so tudi njej postavili spomenik. Slika nam kaže prizor, ko nesejo rakev Anite mimo spomenika Garibaldija v Rimu.

Ali sme trgovec biti optimističen?

Slika z Dunaja.

Te dni je bila na Dunaju neka sodna obravnava, ki je tako zanimiva in značilna za dandanašnje razmere in pa tudi za duha, ki vlada tam v sosednji Avstriji, da moramo o tem poročati tudi našim čitateljem.

Pred zaprisežniškim senatom pod predsedstvom svetnika višjega deželnega sodišča dr. Bayerja sta sedela brata Izidor in Adolf Horetzky, imetelja znane dunajske trgovine s preprogami »Zur Habsburg« v Rotenturmstrasse, obdolžena malomarne krive. Obtožnica državnega pravdnika je ugotavljala, da sta obtožena trgovala že dolga desetletja z orientalskimi preprogami in se v prvih povojnih letih tudi povzpela do precejšnjega blagostanja. Konjunktura pa je kmalu minila, kljub temu se obtožena nista omejila v načinu svojega življenja, ampak dobro živela nadalje in sta na primer še l. 1927 odvezla iz svoje trgovine več ko 60.000 šilingov. Tako sta mogla vzdrževati obrat le-še z najemanjem velikih posojil. Šele l. 1930 sta prijavila poravnalni postopek, pri čemer je 183.274 šilingov aktiv stalo nasproti 278.320 šilingov pasiv in je bila ponujena 35% poravnalna kvota.

Na obravnavi je bil najprej zaslišan Izidor Horetzky. Izjavil je, da je vedno upal, da pridejo boljši časi.

Predsednik: Kako ste mogli biti tako optimistični? Kot trgovec bi vendar morali malo predvidevati bodočnost!

Obtožene: Saj človek vsa ta leta ni slišal drugega, kakor da bomo dobili pomoč od inozemstva. Pa da pojde potem spet navzgor... Če bi ljudje vse vrgli tja in ne delali dalje, potem bi šla država v nič.

Predsednik: Pustite to. To državo že dovolj uničujejo ministri in poslanci.

Obtožene: Trgovci morajo pa nositi posledice za vse, kar se je pogrčilo!

Predsednik: No, državni uradniki imajo tudi dosti bremen.

Obtožene: Proti temu, kar dandanes doživlja trgovski svet, to vse skupaj ni nič.

Predsednik: Jaz ne morem nič za to, če ste si izbrali poklic, ki se vam zdi danes tako mučeniški.

V nadaljnjem zaslišanju je predsednik še ugotovil, da mu je redkokdaj prišel v roke poravnalni akt, kjer bi bil dolžnik izplačal toliko terjatev pred prijavo poravnave. Med veliko veselostjo

poslušalstva je dejal predsednik: »Vi bi ne bili smeli plačati. To vam v teh okoliščinah ni bilo dovoljeno. Sploh pa — kdo pa dandanes še kaj plača?«

Obtožena sta bila obsojena na tri tedne zapore, pogojno na dve leti.

Moramo pa že reči, da je bil na tej obravnavi najbolj interesanten predsednik.

STRELA UDARILA V NOGOMETAŠE.

V Beogradu je v nedeljo popoldne med nevihto, ki je divjala nad mestom, udarila strela na igrišču na Poljanici v dva nogometaša, 25-letnega trgovskega pomočnika Antona Pavlovega in 20-letnega trgovskega pomočnika Milana Kozlaviča. Pavlov je bil takoj mrtev, Kozlaviča pa so ranjenega prepeljali v bolnišnico.

Se ne mudi.

Ko sta Karl Rössler in Roda Roda skupno spisala gledališko igro »Der Feldherrnhügel« (»Hrib vojskovodje«), ki jo je tedanja c. kr. cenzura prepovedala, sta se oba pisatelja podala na ministrstvo intervenirat. »Ta igra se na avstrijskih tleh ne bo uprizorila, dokler obstoji monarhija!« ju je nahrulil neki dvorni svetnik. — »No, pa počakajmo še teh par tednov!« je ravnodušno dejal nato Rössler in šel.

Dva manjša lokala

za pisarno v centru mesta iščemo. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Pisarna«.

sastopniki se sprejmejo

Na prodaj večja množina
makulturnega papirja

Vprašati v upravi »Jutra« in »Večernika« Maribor, Aleksandrova 13

Spalne sobe.

politirane in iz mehkega lesa, gladko vezane ter kuhinjske opreme po kon-kurenčni ceni prodam. Mizarstvo Kompara, Aleksandrova cesta 48. 1824

Soba in črkoslikanje.

vedno najnovejši vzorci na razpolago, izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič. Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 3

Fant.

priden in pošten išče kakršnokoli službo. Gre tudi za slugo ali kaj sličnega. Naslov v upravi »Večernika«. 1838

Soba in kuhinja

oddam za Din 250.—, in soba s štedil-nikom za Din 150.—. Zerkovska ce-sta 24. 1832

Dva lokala.

pripravna za pisarno, v bližini kolo-dvora takoj oddam. Aleksandrova ce-sta 48. 1823

Stanovanje

(soba, predstoba in kuhinja) oddam s 1. julijem. Cvetlična ulica 23. 1837

Novosti

Zadnja novost v trajnem kodranju so ameriški ovitki. Za vse lase, spe-cijelno pa za barvane, bele sive, svetle in obledle, oskrbuje s sijajnim uspe-hom samo salon Mrakič, Cankarjeva 1. 33-t.

Prodaj dobro ohranjeno kolo

po nizki ceni. Ponudbe pod šifro »Ta-kojšnji plačnik« na upravo lista. 1834

Hiša z vrtom.

pripravna za vsako obrt, na prodaj za Din 70.000. Prevzame se tudi na knji-žico. Krčevina, Ribniško selo 11, Ma-ribor. 1839

Hiše ali posestva

od 35.000 dinarjev dalje prodaja Po-sredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. 1843

Poceni na prodaj

nekaj pohištva. Vpraša se Tattenba-chova 26/II, desno. 1842

Trgovska hiša.

pekarna in mesarija, v industrijskem kraju na prodaj za ceno Din 120.000. Pisarna Rapid, Maribor, Gosposka ulica 28. 1840

»Če bi hotela, imam deset moč na vesti prile«
»Že mogoče, toda niti enega v oči no-kle«

Iščem služkinjo

za vsa hišna dela. Biti mora popolno-ma zdrava, močna in poštena ter ime-ti dobra izpričevala. Naslov v upravi »Večernika«. 1827

Išče se priden natak

za kavarno. Naslov v upravi »Več-ernika«. 1841

Inserirajte!

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani;

predstavniki izdajatelja in urednik: JOSIP FR. KNAFLIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.